

1. תלמוד בבלי מסכת תענית דף ז/א,ב

אמר רבי אבהו גדול יום הגשמים מתחייית המתים... אמר רב יהודה גדול יום הגשמים כיום שניתנה בו תורה... רבא אמר יותר מיום שניתנה בו תורה... אמר רבי תמא ברבי חנינא גדול יום הגשמים כיום שנבראו שמים וארץ... אמר רבי יוחנן גדול יום הגשמים כיום קבוץ גלויות...

2. ספורנו עה"ת ספר בראשית פרק ב פסוק ז

(ד) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם. אלה הצמחים ובעלי חיים שאמרנו היו תולדות השמים והארץ בכות שנמצא בהם משעה שנבראו כי מאז נמצאו בהם כחות פועלות ומתפעלות להויות ההוות ונפסדות כאמרם את השמים לרבות תולדותיהם ואת הארץ לרבות תולדותיה אמנם יצאו לפועל: ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים. ביום שסדר הנהגת הארץ ותולדותיה מן השמים על סדר מתמיד וזה אחר ששת ימי בראשית ואז נקרא ה' אלהים שבסדרו התמיד ההוים:
(ה) טרם יהיה בארץ. אמנם הטעם שבהבראם נמצאו בכת ולא בפועל באופן שכל שיח השדה עדיין לא היה בארץ וכן כל עשב השדה עדיין לא צמח: כי לא המטיר. באופן שלא היה החומר מוכן לזה בשלמות מחסרות מטר ועבודת הארץ:
(ו) ואז יעלה מן הארץ והשקת. וביום עשות כשסדרן על סדר מתמיד (בסוף ששת ימי בראשית - תורת חיים) עלה אד מן הארץ שהיה טל לברכה שהרוה את הארץ והולידה והצמיחה בלתי מטר ועבודת אדמה:

2א. ספר חדושי אגדות חלק שלישי עמוד קד - מסכת בבא בתרא

שאין הלוינת חמרי כמו בעלי חיים שאצלינו וכן בהמות בהררי אלף אין ענינו חמרי כלל רק שמדריגת דברים הם כמו פירות גן עדן, שאין אדם בעולם אשר לו חכמה ותבונה יאמר כי היו פירות גן עדן כמו הפירות שהם אצלינו שאין הגן עדן נושא לדברים אלו שהם אצלינו שלא היה נקרא גן עדן וכן לא היו מתחייבים מן (ה)פירות גן עדן מה שהיה מחייב שהאוכל מעץ הדעת יודע בין טוב ובין רע והאוכל מעץ החיים חי לעולם, אם כן אי אפשר כי הפירות גן עדן היו חמריים רק היו בלתי חמריים, וכן בעצמו הלוינת ובהמות בהררי אלף, והאכילה בהם כמו אכילה שהוא בפירות גן עדן קודם שחטא האדם.

2ב. ספר דעת תבונות - קכה - קלו

ותראי, כי גן עדן - מה שהיה הוא שיהיה - ודאי מקום דק ורוחני, ששם חונות הרוחות גם עתה; והתורה העידה על אדם שהיה שם, והיה אוכל ונהנה מן הפירות הצומחים שם. ואמנם כיון שהמקום אנו רואים שהוא עכשיו מדור לנשמות, צריך שהפירות שהיו שם לא היו דברים גשמיים וגסים, כמו שהם הפירות של העולם הזה, אלא יותר דקים מאד מאד, וכערך האויר לגבי העפר לפחות... ותראי, כי הגופניות של אדם הראשון קודם חטאו היה בערך הרוחניות אשר לו עתה.

2ג. הרב שם טוב גפן - "הממדים" עמ' 238

בששת ימי הבריא, שצורות הזמן והמקום לא היו על אותו האופן שהננו מכירים אותו עתה, אז גם הברואים כולם לא היו מתגלים באותו האופן שהם מתגלים עתה. ולפי שהברואים בצורותיהם העתיות הננו קורים אותם בשם "גשמים", עלינו על כן, לקרוא את הברואים בצורותיהם שהיו להם בששת ימי הבריא בשם "רוחניים" כלומר, שאין לנו, עתה, כל מושג מהם, על דרך האמת. והם מתראים, עתה, בעינינו כמו סתרי פליאות נשגבות. וכפי המבטא של סיפור מעשה בראשית שבתורתנו, המצב הזה הוא מצב האדם הראשון בגן עדן.

שיחות הרב צבי יהודה 33

היה מין רבי אברהם בן עזרא של דורינו. אדם מיוחד, ענקי בחוכמה, מלא גדלות של פילוסופיה אלוהית... היה לי זכות להכיר ענק עולם זה.

2ד. אוצרות הגר"א עמ' רצג

ענין לידה דגבי אדם הראשון כמו "וילד" ר"ל הביט בשכלו. אי"נ כמו "גם הוא ילד" - במשלי חכמה. אי"נ "וילד בדמותו כצלמו" - רצה לומר הביט בשכלו הצח.

2ה. ספר באר הגולה - הבאר הרביעי (המשך)

כלל הדבר, שביום הראשון היו נבראים שאין להם בריאה ממש, וזה בעבור תחלת הבריאה שאין להם מציאות גמור כמו שאמר הכתוב בפירוש והארץ היתה תוהו ובוהו וחושך על פני תהום, והכתוב משמע שבתחלת הבריאה לא הי' עדיין הבריאה שלימה ולא הי' שם מציאות גמור, וזה בעצמו מה שאמר שהי' בונה עולמות ומתריבן שהי' עליהם שם מציאות בתחילת הבריאה ואח"כ נחרבו ואין נכללים עם המציאות שהוא מציאות גמור, כי לא יתחברו דברים אלו שהם תוהו ובוהו וכיוצא בזה עם עיקר העולם. ולפיכך לא אמר יהי ערב שהי' מדבר בתחלת הערב, ואותו זמן אינו שוה עם שאר זמן ומעתה כל הדברים במאמר הזה מבוארים, ואם שאי אפשר לבאר המאמר הזה להפלט עמקו.

3. אוה"ק

אין אנו מתחילים את התולדה האנושית מהגשמתו הגלויה של האדם, שבאה אחרי נפילה עמוקה. יסוד המציאות מתחיל באדם בהויתו העליונה, בהיותו מואר הארה רוחנית לפי תכונת עצם נשמתו. והנשמה במילוי החיים מוארה היא חוצה לגויתו ופנימה, היצירה הגופנית המרתקת את מאורה של הנשמה אל הגוף, והיא פועלת בו את פעולתה.

3א. מדרש רבה בראשית פרשה יב פסקה ו

כיון ששקעה תמה במוצאי שבת התחיל החושך ממשמשת ובא באותה שעה נתיירא אדה"ר. אמר שמא אותו שכתוב בו הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב בא להזדווג לי ואומר אך חשך ישופני אתמהא. מה עשה לו הקב"ה? זמן לו שני רעפים והקישן זה לזה ויצאת האור ובירך עליה. הח"ד (תהלים קלט) "ולילה אור בעדני" אתיא כהיא דתני דבי רבי ישמעאל: מפני מה מברכין על האור במוצאי שבת בורא מאורי האש? מפני שהוא תחלת ברייתו.

4. אורות האמונה 61

... אי אפשר עוד להסביר גם אמונה פשוטה לאנשים בינונים, כ"א ע"פ הרחבת הדעת רזי עלין שהם עומדים ברומו של עולם, ופתחי השערים של מעשה בראשית, הם הם גורמים עצמיים לפתיחת שערי מעשה מרכבה, שהיא ההנהרה העליונה, המסגלת את החושים ואת הרצונות ואת ההכרות ואת הרגשות, להאחז בעומק הרוחניות, האיתנה, במקור חיים